

Innhold

Forord	9
---------------------	---

DEL I

FAGTRADISJONEN	13
-----------------------------	----

Kapittel 1

Dialektologi og sosiolingvistikk	15
---	----

To tradisjoner som må sees i sammenheng

Dialektologi: en diakron vitenskap	16
--	----

Sosiolingvistikken og vekten på det synkrone	19
--	----

Dialektkartenes posisjon på 2000-tallet	21
---	----

Oppgaver til kapittel 1	24
-------------------------------	----

Kapittel 2

Hvordan dele inn det norske dialektlandskapet?	25
---	----

Relevante inndelingskriterier: en kort historikk	27
--	----

En prinsipiell firedeling	32
---------------------------------	----

Østnorsk	33
----------------	----

Trøndersk	38
-----------------	----

Vestnorsk	39
-----------------	----

Nordnorsk	41
-----------------	----

Oppsummering av hovedinndelingen	42
--	----

Oppgaver til kapittel 2	42
-------------------------------	----

DEL II**DEI FIRE HOVUDOMRÅDA**..... 43**Kapittel 3****Austnorsk**..... 45

Generelle trekk ved austnorsk..... 45

Jamvekt og jamning..... 46

 Tjukk *l* og retrofleksar..... 47

Lågtone og trykk på førstestavinga i importord..... 48

Bøyingsendingar..... 49

Lydlege trekk..... 50

Austlandsk..... 51

Pronomen og nektingsadverb..... 52

Bøyingsendingar..... 53

Lydlege trekk..... 54

Inndeling av austlandsk..... 54

Nordaustlandsk..... 56

Søraustlandsk..... 57

Midtaustlandsk..... 58

Oslo bymål..... 59

Oppsummering austlandsk..... 65

Oppgåver til austlandsk..... 65

Midlandsk..... 66

Pronomen og nektingsadverb..... 67

Bøyingsendingar..... 68

Inndeling av midlandsk..... 69

Gudbrandsdalen..... 70

Valdres og Hallingdal..... 71

Numedal og Aust-Telemark..... 72

Vest-Telemark..... 72

Oppsummering midlandsk..... 73

Oppgåver til midlandsk..... 73

Kapittel 4**Trøndersk**..... 75

Generelle trekk ved trøndersk..... 76

Jamvekt med apokope..... 76

 Tjukk *l*, og retrofleksar..... 77

Lågtone og trykk på førstestavinga i importord.....	78
Pronomen og nektingsadverb.....	78
Bøyingsendingar.....	79
Lydlege trekk.....	80
Inndeling av trøndersk.....	81
Inntrøndersk.....	82
Ultrøndersk.....	83
Trondheim bymål.....	83
Oppsummering trøndersk.....	87
Oppgåver til trøndersk.....	87

Kapittel 5

Vestnorsk	89
Generelle trekk ved vestnorsk.....	89
Ikkje jamvektsmål.....	90
Ikkje tjukk <i>l</i> og retrofleksar.....	90
Høgtone og ikkje trykk på førstestavinga i importord.....	91
Pronomen og nektingsadverb.....	91
Bøyingsendingar.....	92
Lydlege trekk.....	93
Inndeling av vestnorsk.....	95
Nordvestlandsk.....	96
Sørvestlandsk.....	97
Bergen bymål.....	99
Sørlandsk.....	101
Oppsummering vestnorsk.....	103
Oppgåver til vestnorsk.....	103

Kapittel 6

Nordnorsk	105
Generelle trekk ved nordnorsk.....	106
Ikkje jamvektsmål og mykje apokope.....	106
Tjukk <i>l</i> og retrofleksar.....	108
Høgtone og ikkje trykk på førstestavinga i importord.....	109
Pronomen og nektingsadverb.....	109
Bøyingsendingar.....	109
Lydlege trekk.....	111
Inndeling av nordnorsk.....	111

Sørleg nordlandsk	112
Nordleg nordlandsk	112
Troms- og finnmarksmål	113
Sørnorske innflyttarmål	115
Tromsø bymål	117
Oppsummering nordnorsk	119
Oppgaver til nordnorsk	119

DEL III

UTVIKLINGSLINER	121
------------------------------	-----

Kapittel 7

Dialektendringar	123
Kva er det som skjer?	125
Allmenne tendensar	126
Regionale tendensar	131
Kvar kjem impulsane frå?	133
Er det grenser for kor langt utviklinga kan tenkast å gå?	141
Tre ulike nøytralitetsstrategiar	144
Oppgaver til kapittel 7	145

Kapittel 8

Talespråklig variasjon hos nye brukere av norsk	147
Lyden av «aksent»	148
Dialekt – eller ikke dialekt?	151
Oppgaver til kapittel 8	157

Dialekteksempler	159
Østnorske prøver	160
Trønderske prøver	164
Vestnorske prøver	167
Nordnorske prøver	171
Tegnforklaring til transkripsjonene	174

Kart	175
-------------------	-----

Litteratur	191
-------------------------	-----

Stikkord	196
-----------------------	-----